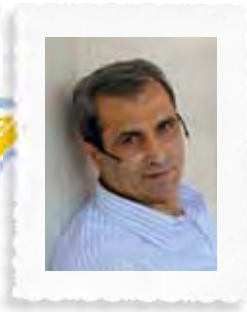

سال ۱۶ شماره کی ۱۲۶

مرتضی مجدفر

آشنایی با برنامه‌ها، تأکیدها و محورهای کاری
رشد آموزش ابتدایی در سال تحصیلی جدید

از آن‌ها صرفاً در صفحه‌ی «با همراهان» خداحافظی می‌کنیم و بقیه نیز پس از گذر از مراحل گوناگون دآوری و سپس ویرایش و آماده‌سازی به صفحات مجله راه پیدا می‌کند. در هر صورت، درست است که ما تقدم کاری‌مان را به آثار خوانندگان اختصاص می‌دهیم ولی مطالب ارسالی باید با هدف‌ها و برنامه‌های مجله هم‌خوانی داشته باشند. از این گذشته، درباره‌ی برخی از مطالب نمی‌توانیم منتظر خوانندگان باقی بمانیم و مجبوریم براساس برنامه‌ها و هدف‌های مجله، به برخی از استادان، صاحب‌نظران و نویسندگان آموزشی «سفارش تدوین مطلب» بدهیم و

ابتدایی با انتشار ۱۳۶ مطلب از همکاران فرهنگی، رتبه‌ی نخست انتشار آثار مخاطبان را از لحاظ کمی در میان تمامی مجلات رشد به‌دست آورد. بر این اساس، در دوره‌ی شانزدهم نیز اولویت ما انتشار آثار همکاران فرهنگی خواهد بود و درصدد خواهیم بود از بین مطالب ارسالی خوانندگان مناسب‌ترین، تأثیرگذارترین، کاربردی‌ترین و در عین حال کوتاه‌ترین نوشته‌ها را گزینش و پس از تأیید داوران و شورای برنامه‌ریزی مجله، منتشر کنیم. پس در نظر داشته باشید که هر مطلب ارسالی، به مرحله‌ی انتشار نمی‌رسد و تعداد مطالب زیادی آن‌چنان بالاست که با بسیاری

با آغاز سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱، شانزدهمین سال انتشار مجله‌ی رشد آموزش ابتدایی با شماره‌ی ۱۲۶ رقم می‌خورد و یک برگ دیگر به سال‌های خدمت‌گزاری صاحب این رقم به معلمان دوره‌ی ابتدایی کشور افزوده می‌شود. بسیار مسرورم که از مهرماه ۱۳۸۴، من و همکارانم بی‌وقفه در خدمت آموزگاران بوده‌ایم و لطف الهی یارمان بود، تا بتوانیم مجله را به تریبون همکاران دوره‌ی ابتدایی از اقصا نقاط کشور تبدیل کنیم. در همین آغاز راه و در ابتدای دوره‌ی شانزدهم، لازم است به خوانندگان مجله اطلاع دهیم در سال تحصیلی گذشته، مجله‌ی رشد آموزش

این‌ها مطالبی است که چارچوب اصلی مجله را تشکیل می‌دهد.

ما برنامه داریم

همه‌ی مجلات رشد دارای برنامه‌ی سالانه‌اند. برنامه‌ی سالانه‌ی مجله‌ی رشد آموزش ابتدایی برای دوره‌ی شانزدهم در اسفندماه ۹۰ به تصویب شورای طرح و برنامه‌ی مجلات رشد رسیده است و ما براساس این برنامه، هشت شماره‌ی دوره‌ی شانزدهم خود را تولید می‌کنیم.

برنامه‌ی مجله در دوره‌ی جدید، براساس جلسات شورای برنامه‌ریزی مجله در تاریخ‌های هفدهم و بیست و پنجم بهمن ماه ۹۰ دریافت بازخوردهای گوناگون از مخاطبان پر تعداد مجله، مطالعه‌ی گزارش‌های پژوهشی مرکز مطالعات راهبردی دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی، دست‌بندی نظریات ابراز شده در جلسات نقد و بررسی مجله، گفت‌وگو با مسئولان دفتر آموزش دبستانی معاونت آموزش ابتدایی و گروه هماهنگی ابتدایی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی دوره‌ی ابتدایی و متوسطه‌ی نظری سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی و دریافت نظر مسئولان ارشد وزارتخانه، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی و دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی تدوین شده است. به علاوه، در این برنامه، خواسته‌های عمومی جامعه‌ی آموزگاران مدنظر قرار گرفته است.

برنامه‌ی ما از اصولی پیروی می‌کند

همه‌ی مجلات رشد، در تدوین برنامه‌های سالانه‌ی خود از طرح اهداف و راهبردهای مجلات رشد (شش هدف و ۳۶ راهبرد) که مصوب شورای هماهنگی علمی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی است،

پیروی می‌کنند. علاوه بر این برنامه‌ی امسال ما چند اصل مهم را در نظر گرفته است:

✓ طرح تحول بنیادین آموزش و پرورش، دغدغه‌ی اصلی مجله‌ی ما خواهد بود.

✓ رویکرد فرهنگی - تربیتی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی همراه با جریان عمومی تحول و نوخواهی و توجه به هویت اسلامی - ایرانی و میراث‌های معنوی و تمدنی کشورمان، در برنامه‌ی مجله لحاظ شده است.

✓ سعی کرده‌ایم در ایجاد موج برای تحول‌آفرینی در جامعه‌ی آموزشی دوره‌ی ابتدایی سهیم باشیم. به همین منظور بحث درباره‌ی اسناد تحول‌آفرین، طرح موفقیت‌ها و تجربه‌های اثرگذار آموزگاران ایرانی، درج پژوهش‌های تربیتی کاربردی، طرح مباحث مرتبط با پیشرفت و عدالت با تأکید بر موقعیت‌های خاص آموزشی (کلاس‌های چند پایه، عشایر، روستایی و...) و نیز انتشار مطالبی که امکان ارائه‌ی طریق دل‌سوزانه و توأم با بینش را به مسئولان آموزش و پرورش در دوره‌ی ابتدایی فراهم می‌کند، در دستور کارمان خواهد بود.

برنامه‌ی ما، چند نکته‌ی خاص دارد

در برنامه‌ی سال تحصیلی ۹۲-۹۱، چند نکته را می‌توان در عمل و به‌وضوح در مجله‌ی رشد آموزش ابتدایی مشاهده کرد:

✓ همان‌طور که در نخستین سطرهای سرمقاله یادآور شدیم، تعداد مؤلفان فرهنگی بیش از مؤلفان حرفه‌ای خواهد بود.

✓ به مطالب کاربردی اولویت بیشتری خواهیم داد. هم‌چنین، مطالبی که به‌طور مستقیم به کار دانش‌آموزان و معلمان بیایند، در اولویت خواهد بود.

✓ بحث پژوهش‌های دانش‌آموزی را در تداوم سلسله مباحث قبلی، این بار با طرح مباحث

کلان مرتبط با پژوهش پی خواهیم گرفت.

✓ مسابقه‌ی تلنگری برای تفکر را برای چهارمین سال پیاپی ادامه خواهیم داد.

✓ مخاطبان مجله را با برنامه‌ها و کتاب‌های درسی جدیدالتألیف آشنا خواهیم کرد.

✓ با گشودن باب بحثی با عنوان «آموزگاران و فناوری اطلاعات»، سعی خواهیم کرد آخرین یافته‌های حوزه‌ی IT را برای آموزگاران بیان کنیم (البته تأکید اصلی ما این است که همه‌ی ما از جمله آموزگاران خوانندگان مجله‌ی رشد مدرسه‌ی فردا را فراموش نکنیم).

✓ درباره‌ی درس پژوهی که امسال معاونت آموزش ابتدایی آن را مورد تأکید قرار داده است، به‌طور حتم مطالبی منتشر خواهیم کرد. ✓ گپ و گفت با آموزگاران را از طریق شورای معلمان در مدارس یا به‌طور اختصاصی، به شکل جدی پی خواهیم گرفت.

✓ قرار گذاشته‌ایم طی سال تحصیلی جاری، از ادبیات داستانی و قالب‌های گوناگون آن، استفاده‌ی بیشتری کنیم که ادبیات آموزشی معلمان، طنزهای فخیم، داستانک‌ها، داستان‌های کوتاه انگیزشی، و خاطرات خواندنی از آن جمله خواهند بود.

✓ انتشار تجربه‌های نو از ایران و جهان (آشنایی با تازه‌های تعلیم و تربیت در حوزه‌های برنامه‌ریزی درسی، ارزش‌یابی، روش‌های تدریس، طراحی آموزشی و...) را نیز در دستور کارمان گذاشته‌ایم.

برنامه‌ی ما، یک مهمان دارد

سال جاری سومین سالی است که در مجلات رشد، مباحث آموزش ضمن خدمت غیرحضوری فرهنگیان به چاپ می‌رسد. از مهر تا دی ماه ۱۳۹۱، شش صفحه از هر شماره‌ی مجله به محتوای دوره‌ی شماره ۹۱۴۰۰۵۱۳ (آشنایی با اختلالات یادگیری) اختصاص خواهد داشت. این سلسله مطالب

که در چهار شماره میهمان مجله خواهند بود، با علامت یا قالب خاصی مشخص و ترتیبی اتخاذ شده است تا مخاطبان بتوانند با مطالعه‌ی آن در آزمون غیرحضوری مربوطه شرکت کنند. لازم به ذکر است که مجلات رشد از جمله مجله‌ی ما هیچ دخالتی در نام‌نویسی، طراحی سؤال، برگزاری آزمون، اعلام نتیجه و صدور گواهی‌نامه‌ی این دوره‌ها ندارد. ما تنها تهیه‌کننده‌ی محتوای علمی دوره‌ها هستیم. شما برای آگاهی از چگونگی شرکت در این دوره‌ها، می‌بایست به واحدهای آموزش ضمن خدمت ادارات آموزش و پرورش محل خدمت خود مراجعه کنید.

برنامه‌ی ما، یک هدیه دارد

امسال، مانند سه سال پیش، کتابی را از طریق مجله به خوانندگان هدیه می‌کنیم. این کتاب که یکی از معتبرترین آثار تربیتی جدید در جهان است، با عنوان «۱۰۱ راه برای منحصر به فرد ساختن کلاس درس» و در هشت شماره به صورت پیوست به خوانندگان مجله هدیه می‌شود. احتمالاً انتشار مطالب این کتاب تا پایان دوره‌ی هفدهم ادامه می‌یابد.

برنامه‌ی ما، چند قول و قرار داخلی دارد

برای اجرای برنامه‌ی سال جدید، بین سردبیر و اعضای شورای برنامه‌ریزی مجله، چند قول و قرار داخلی گذاشته شده است: ✓ چون می‌خواهیم افراد بیشتری در تولید مجله سهیم باشند، انتشار مطالب چند صفحه‌ای (سه صفحه و بیشتر) را به شدت تقلیل می‌دهیم و اولویت با مطالب نیم و یک صفحه‌ای است (قابل توجه خوانندگان محترم؛ با ارسال مطالب حجیم، خود را به زحمت نیندازید؛ اولویت ما با مطالب کم حجم است). ✓ سعی می‌کنیم به برگزیدگان مسابقه‌های مجلات رشد، جایزه‌ای یک‌سان با نشان ویژه‌ی دفتر انتشارات یا مجلات رشد اهدا کنیم

✓ چون امسال مجله چهار رنگ خواهد بود، مطالبی که عکس‌های رنگی مطلوب به همراه داشته باشند، در اولویت خواهند بود. ✓ سال گذشته و سال پیش از آن، از عکس‌ها و طرح‌های دختران بیش از عکس‌ها و طرح‌های پسران استفاده شده است. اعضای شورای برنامه‌ریزی مجله، از سردبیر و مدیر داخلی تعهد گرفتند چون خودشان صاحب دخترند، این همه از عکس دختر استفاده نکنند. ✓ قرار گذاشته‌ایم در تبیین صلاحیت‌های مشترک معلمان با توجه به برنامه‌ی درسی ملی کوشا باشیم.

برنامه‌ی ما، سرفصل دارد

همه‌ی حرف‌هایی که در سطرهای قبلی و در تبیین ویژگی‌های برنامه‌ی سال تحصیلی ۹۲-۹۱ مجله بیان شد، برای این که به زبان و قالب ژورنالیستی درآیند، باید تحت عنوان سرفصل‌هایی به شما خوانندگان گرامی عرضه شوند. سرفصل‌های مجله در دوره‌ی جدید، چنین خواهد بود:

- یادداشت سردبیر (با به جای یادداشت سردبیر)
- برنامه‌ی درسی دوره‌ی ابتدایی (با نگاهی به برنامه‌های درسی جدید و برنامه‌ی درسی ملی)
- تعلیم و تربیت / آموزش
- مبانی نظری پژوهش‌های دانش‌آموزی / پژوهش‌های تربیتی (دو سرفصل جدا و مرتبط با هم)
- لبخندهای کلاسی / یک نکته / خاطرات خواندنی (بخش‌های گوناگون ادبیات داستانی برای معلمان)
- عکس‌های یادگاری، حرف‌های دیگری
- با مجله‌های دانش‌آموزی رشد
- تجربه‌های مشترک (آموزش ابتدایی در سایر کشورها)
- آموزگاران و فناوری اطلاعات
- کتاب‌خانه‌ی مدرسه
- گپ و گفت با آموزگاران (همراه با

آموزگاران در شورای معلمان) - با آموزگاران بزرگ - ۱۰۱ راه برای منحصر به فرد ساختن کلاس درس - فلسفه برای کودکان - با همراهان / تلنگری برای تفکر (ارتباط با مخاطبان و مسابقه) - میراث ما (فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی) - تجربه‌های سبز (پرونده‌ی ۱۶ صفحه‌ای مطالب مخاطبان).

البته ممکن است در حین کار و بنا به ضرورت، صفحات و سرفصل‌های جدیدی هم به مجله افزوده شوند. این کار صرفاً برای پاسخ‌گویی به نیازهای آنی مخاطبان و درخواست‌های سازمانی از مجله است. عده‌ای از خوانندگان همواره از ما می‌پرسند چه مطالبی را بفرستیم تا حتماً چاپ شود و یا گروه دیگری می‌پرسند، چرا مطلب ارسالی ما کنار گذاشته شد و از آن استفاده نکردیم. به این قبیل دوستان توصیه می‌کنیم حتماً سرمقاله‌ی همین شماره از مجله را بخوانند. ما دست‌اندرکاران رشد آموزش ابتدایی، مجله را با تفکری که چکیده‌ای از آن را در همین یادداشت نسبتاً طولانی خواندید، منتشر می‌کنیم و بدیهی است مطالب شما هم در صورتی که در چارچوب این برنامه قرار گیرد، فرصت انتشار خواهد یافت.

***

من، در مقام سردبیر مجله، به نوبه‌ی خود از خدای بزرگ سپاس‌گزارم که چنین موقعیتی را در اختیارم قرار داده است تا با آموزگاران تلاشگر و فهیم کشورم سخن بگویم و نیز خوش‌حالم که آن‌ها، من و همکارانم را نماینده‌ی خودشان در مجموعه‌ی وزارت آموزش و پرورش به‌شمار می‌آورند. همه‌ی ما ضمن سپاس‌گزاری از این نعمتی که در اختیارمان قرار گرفته است، سعی می‌کنیم از وکالتی که شما به ما داده‌اید، امانت‌داری کنیم.